

Savon- ja Karjalanratojen selvityskokonaisuus

Pekka Rajala

19.2.2024

Väylävirasto
Trafikledsverket

Kouvola-Kuopio tiivistelmä

- Kouvola-Kuopio-rataosa on 269 kilometriä pitkä, yksiraiteinen rata. Rataosuudella henkilöjunaliikenteessä suurin sallittu nopeus on pääasiassa 140 km/h. Radalla on myös lyhyitä osuuksia, joissa nopeusrajoitus on alle 120 km/h. Matalien nopeusrajoitusten vuoksi matka-ajat Kouvolan ja Kuopion välillä muodostuvat varsin pitkiksi.
- Sekä radan peruskorjauksesta että kehittämistoimenpiteistä tehtiin hankearviointi.
 - Peruskorjauksen hankearvioinnissa tarkasteltiin huonokuntoisten tunneleiden ja siltojen korjauksia, jotka eivät sisälly Väyläviraston lähivuosien korjausohjelmaan. Hankearvioinnissa tarkasteltavien korjauskohteiden kokonaiskustannusarvio on 8,3 miljoonaa euroa (MAKU 140, v. 2015=100). Peruskorjaushankkeen hyöty-kustannussuhteeksi saatiin 1,91. Hanke oli yhteiskuntataloudellisesti kannattava, eli korjauksia ei kannata lykätä.
 - Kehittämistoimenpiteiden hankevaihtoehtoissa keskityttiin ensisijaisesti radan nopeudennoston eri laajuisiin vaihtoehtoihin. Lisäksi yksi vaihtoehto koski Kurkimäki-Kuopio kaksoisraidetta, jolla parannettaisiin välityskykyä. Kehittämisvaihtoehtojen kustannusarviot olivat 17–189 M€ (MAKU 140, 2015=100). Hankevaihtoehtoista yksi, kevyin toimenpitein toteutettava nopeudennosto, oli yhteiskuntataloudellisesti kannattava (hk-suhde 2,4).
 - **Hankevaihtoehdossa 5 (Ve-5)** radan nopeutta nostetaan 160 km/h:iin neljän lyhyen rataoikaisun, radan kallistuksen muutosten ja siirtymäkaarteiden pidennysten, kahden tasoristeyksen poiston sekä nopeuden noston 160 km/h:iin edellyttämän junakulunvalvonnan päivityksen, sähköradan muutosten ja melusuojausten avulla. Kustannusarvio 17 M€.

Mitä seuraavaksi?

- Vuoden 2024 TAL, Savon radan suunnitteluun rahoitusta (3meur valtuus)
 - Kouvola-Kuopio -rataosuudelta käynnistettäneen nopeudennoston jatkosuunnittelu, käytännössä ratasuunnittelu
 - Lähtökohtaisesti suunnitellaan kannattavaksi osoittautuneen VE5 mukainen nopeudennosto, sekä muutamia muita nopeudennosto-osuuksia jotka on mahdollista suunnitella samalla. Esitetään myös toimenpiteiden mahdollinen vaiheistus.
- Iisalmi-Kontiomäki –rataosuudelta käynnistettäneen liikennepaikkojen suunnitelmien ajantasaisuuden tarkastelu. Tarkastelun jälkeen tiedetään, voiko aiemmin tehtyä ratasuunnitelmaa hyödyntäen siirtyä seuraavaksi rakentamissuunnitteluun, vai tuleeko ratasuunnitelma laatia uudelleen nykyisten ohjeistusten mukaisesti.
- Iisalmen raakapuun kuormauspaikan hankearviointi valmistunut, vaihtoehdot osoittautuneet kohtuullisen hyviksi, mutta vaativat jatkosuunnittelua.

Karjalan-selvityskokonaisuus 2022-2023

Väylävirasto
Trafikledsverket

Taustaselvitys

Tarveselvitykset

Hankearviointi

Yhteenveto

*Alustava liikenne-ennuste
Alustavat kapasiteettitarkastelut*

Liikenteellinen
selvitys

Imatra–Joensuu

Joensuusta
länteen

Joensuusta itään
ja pohjoiseen

- Alustava liikenne-ennuste (ennen valtakunnallista päivitystä, ns. "maksimiennuste")
- Alustavat kapasiteettitarkastelut

- Toimenpiteiden tunnistaminen tarveselvityksistä
- Toimenpidekorien muodostaminen
- Alustava vaikutusarviointi

Muut selvitykset

*Lyhyet
sähköistyksen*

*Toimenpiteet
koritettu*

Hankearviointi

- Toimenpidekorien jatkotarkastelut, alustava vaiheistus
- Vaikutusarviointi (peruskorjaus, kehittämisvaihtoehdot)
- Kapasiteettitarkastelut

Koontiselvitys

*Hankevaihtoehdot
Vaikutusarvioinnin tulokset
Kapasiteettitarkastelujen tulokset
Liikennejärjestelmä/junamäärät*

- Toimenpiteiden koritus
- Liikenne 12 –vaikutusarviointi
- Arviointi suhteessa strategisiin kehittämistarpeisiin
- Mahdolliset muutokset koritukseen vaikutusarvioinnin perusteella
- Toimenpidesuosituksien

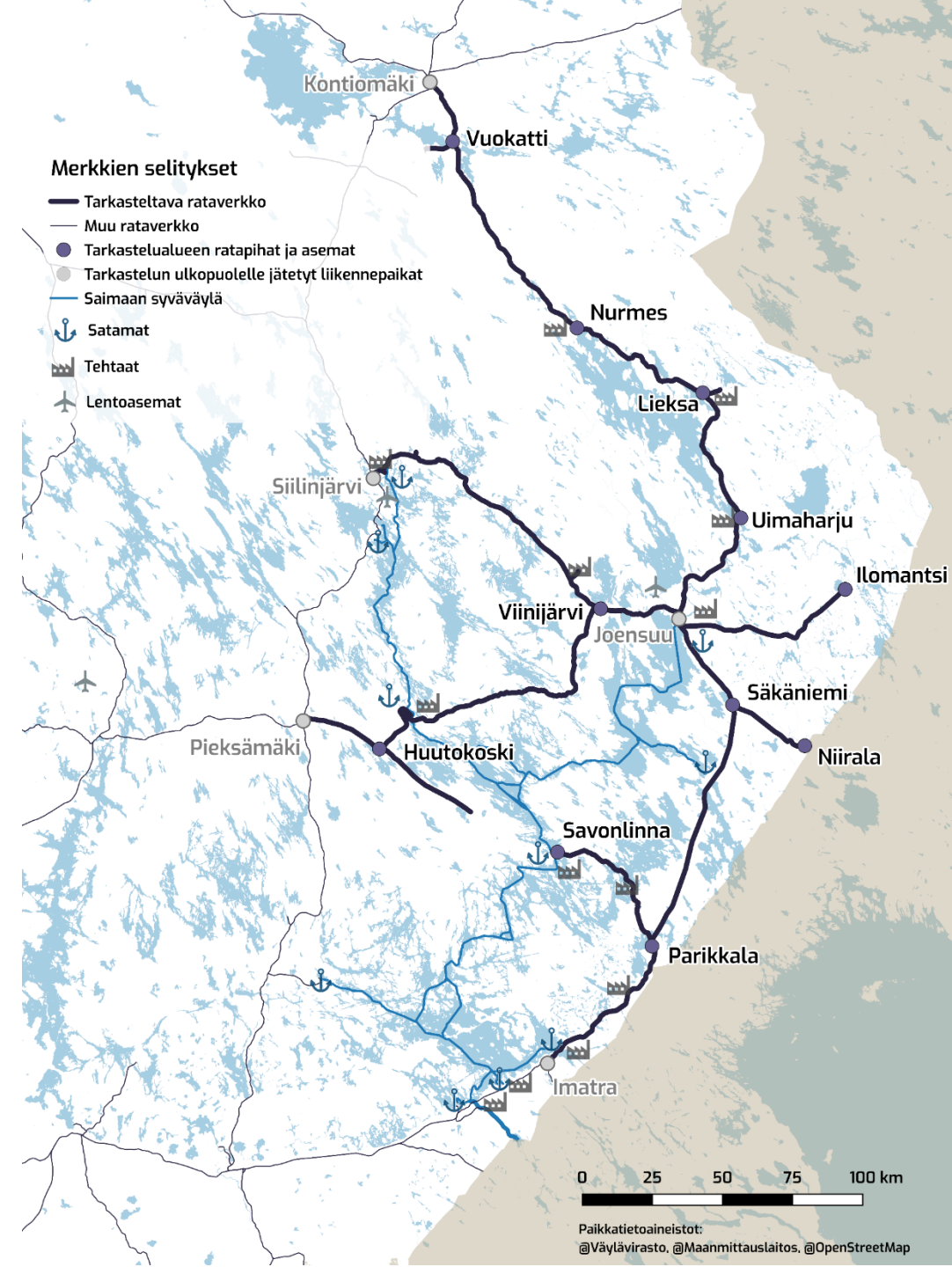
Koontiselvityksen tavoitteet

Koontiselvitys on **osa Karjalan-selvityskokonaisuutta**.

- Kokonaisuuteen kuuluu myös liikenteellinen selvitys, alueellisia tarveselvityksiä sekä hankearviointi.

Koontiselvityksen tavoitteet:

- Muodostaa **johdonmukainen kokonaiskuva Karjalan rataverkosta** ja ratapihoista **osana** alueellista ja valtakunnallista **liikennejärjestelmää**.
- Koota **tarkasteltujen yhteysvälien tunnistetut kehitystoimenpiteet** ja muodostaa niiden pohjalta rataverkkoon kohdistuvia tavoitteita tukevat **toimenpidepolut**.
- Arvioida **toimenpidepolkujen vaikutuksia suhteessa** valtakunnalliseen, 12-vuotiseen **liikennejärjestelmäsuunnitelmaan**.

Yhteenveto ja keskeiset havainnot

Väylävirasto
Trafikledsverket

Vaikka peruskorjaushankkeita arvioitaessa tarkasteluilla rataosuuksilla kannattavimmaksi osoittautui peruskorjauksen lykkäys peruskorjaukset nähtiin kuitenkin suurelta osin **tarpeelliseksi toteuttaa**.

Suurista kehittämiskokonaisuuksista paras on **Imatra-Joensuu** -rataosuuden **välityskyvyn parantamisen ja nopeudennoston** sisältävä vaihtoehto. Lisäksi kehittämishankkeista nousivat hankearviointien perusteella **lyhyet rataverkon jatkosähköistykset**, jotka palvelevat erityisesti raakapuuliikennettä.

Kaikkien **peruskorjaushankkeiden** kohdalla tulee tarkastella eri toimenpiteiden **toteuttamisen synergioita** hankkeen keston ja rakentamisaikaisten haittojen minimoimiseksi. Samasta syystä on hyvä tarkastella **kehittämishankkeiden toimenpiteiden** toteuttamista **peruskorjaushankkeiden** yhteydessä.

Mitä seuraavaksi

Väylävirasto
Trafikledsverket

Käynnistetty: Imatra-Joensuu –ratasuunnitelmat (peruskorjaus, välityskyky, nopeudennosto), 5 kpl; suunnittelu-aika H1/2024 – H1/2027. Toteutusvalmius ensimmäisten kohteiden osalta arviolta 2026-2027.

Toimintaympäristön mahdollisesti muuttuessa edelleen on hyvä arvioida esimerkiksi:

- Pieksämäki-Varkaus –rataosuuden välityskyky

Yhteenveto

- **KÄYNNISSÄ:** Luumäki-Joutseno välityskyvynparantaminen ja nopeudennosto (suunnitteluohjelmasta rahoitus – muu kehittämisen hankesuunnittelu)
 - Ratasuunnittelu käynnissä
- **KÄYNNISTYMÄSSÄ:** Savonrata: Kouvola–Kuopio nopeuden ja kapasiteetin nosto, suunnittelu (3 Meur valtuus)
 - Savonrata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu
- **KÄYNNISTYMÄSSÄ :** Karjalanrata: Imatra–Joensuu, suunnittelu
 - Käynnistetty: Imatra-Joensuu –ratasuunnitelmat (peruskorjaus, välityskyky, nopeudennosto), 5 kpl; suunnittelu-aika H1/2024 – H1/2027. Toteutusvalmius ensimmäisten kohteiden osalta arviolta 2026-2027.
- **KÄYNNISTYMÄSSÄ :** Iisalmi – Kontiomäki, liikennepaikkojen suunnitelmien ajantasaisuuden tarkastelu.

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väylävirasto
Trafikledsverket